

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 80.283 van 18 mei 1999

A. 77.474/XIII-524

In zake : **BAUDRY** Sylvie,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Vincent PIESSEVAUX, advocaat,
Louis Socquetstraat 36
1030 Brussel,

tegen :

**het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest**, vertegenwoordigd door
zijn Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe COENRAETS, advocaat,
Bolwerksquare 1/A
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 2 februari 1998 ingediende
verzoekschrift, waarbij Sylvie BAUDRY de
nietigverklaring vordert van de beslissing van 7 januari
1998 waarbij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest haar
gelast 30 procent van de geïnde premie voor verwerving
van een woning terug te betalen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories
van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevr. DEBROUX,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 5 november 1998, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen, gezien het verzoek tot voortzetting van de procedure en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 9 maart 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 22 april 1999;

Gehoord het verslag van Mevr. GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. V. PIESSEVAUX, advocaat, die voor verzoekster verschijnt, en van Mr. G. GENERET, loco Mr. Ph. COENRAETS, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevr. VOGEL, adjunct-auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Op 20 maart 1989 dienen verzoekster en haar echtgenoot bij de dienst Huisvesting van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een aanvraag van een premie voor verwerving van een woning

in; door die aanvraag te doen, verbinden zij zich ertoe :

- a. met hun gezin de te verwerven of te bouwen woning volledig te bewonen en binnen zes maanden na de aankoopakte of het einde van het bouwen er hun hoofdverblijf te vestigen en dit gedurende op zijn minst vijf jaar;
- b. gedurende dezelfde termijn van vijf jaar de woning noch te vervreemden, noch geheel of gedeeltelijk te verhuren.

2. In antwoord op een brief van de administratie die, na te hebben vastgesteld dat de te verwerven woning een "woon- en een beleggingsfunctie" heeft, aan de echtgenoot van verzoekster vraagt of hij wel van plan is de te verwerven woning volledig zelf te bewonen en niet van plan is ze te verhuren, verzekeren verzoekster en haar echtgenoot op 22 augustus 1989 dat hun recent verworven huis " als woning wordt gebruikt. Ons huis wordt volledig bewoond door ons gezin dat uit drie kinderen en twee ouders bestaat. Het is dus geenszins een beleggingspand en het wordt geenszins verhuurd".

3. Op 15 september 1989 deelt de verwerende partij aan de echtgenoot van verzoekster mee dat voldaan is aan de voorwaarden van het koninklijk besluit van 17 januari 1989 tot instelling, voor het Brusselse Gewest, van een eenmalige premie voor oprichting of verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies, die moeten worden vervuld opdat een premie van 150.000 frank kan worden toegekend.

4. Op 6 oktober 1997 deelt de administratie der directe belastingen de verwerende partij mee dat het

gebouw waarvoor de premie is toegekend, voor beroepsdoeleinden wordt gebruikt, zoals voor 1993, 1994 en 1995 is aangegeven ("30 procent bvba CARTOPOLIS").

5. Op basis van die informatie stelt de administratie in een nota van 5 november 1997 ter attentie van de Staatssecretaris voor "dat de heer BAUDRY 30 procent van de premie van 150.000 frank, dus 45.000 frank, terugbetaalt".

6. Op 7 januari 1998 schrijft de verwerende partij de volgende brief aan Stéphane BAUDRY :

" (...)

Om in aanmerking te komen voor de verwervingspremie had u zich ertoe verbonden, voor een ononderbroken periode van vijf jaar die inging op 20 april 1989, het eigendom volledig als woning te gebruiken; u hebt evenwel 30 procent ervan voor beroepsdoeleinden gebruikt.

U bent die verbintenis niet nagekomen en op basis van het onderzoek van uw geval heeft de Staatssecretaris niet geoordeeld dat deze niet-nakoming door overmacht was gewettigd.

Bijgevolg moet u 30 procent van de ontvangen premie, namelijk 45.000 frank, aan het Gewest terugbetalen (...).

Er moet ons een betalingsbewijs worden toegezonden.

Zo niet zal uw dossier worden doorgestuurd naar de administratie van de BTW, registratie en domeinen zodat de premie kan worden teruggevorderd, eventueel verhoogd met de wettelijke nalatigheidsinteressen.

U kunt evenwel binnen zestig dagen na kennisgeving van deze brief beroep instellen bij de Raad van State om deze beslissing te laten vernietigen (...).

(...)" ;

Overwegende dat de verwerende partij een exceptie van onbevoegdheid opwerpt; dat ze aanvoert dat

"het beroep betrekking heeft op een aanvraag om gedeeltelijke terugbetaling van een verwervingspremie die de verwerende partij aan verzoekster heeft gestort" en dat de Raad van State bijgevolg kennelijk onbevoegd is om daarover te beslissen;

Overwegende dat de verwerende partij aanvoert dat "de aanvraag ook niet-ontvankelijk is, op de grond dat ze geen middel bevat dat ontleend is aan de schending van wets-, verordenings- of andere bepalingen, noch aan de schending van algemene rechtsbeginselen";

Overwegende dat verzoekster in haar wederantwoord stelt dat het beroep niet gericht is tegen "een recht om een geldsom te vorderen" maar tegen "een beslissing waarbij een administratieve sanctie wordt opgelegd", zodat de Raad van State wel bevoegd is ervan kennis te nemen; dat zij voorts opmerkt dat de verwerende partij zelf heeft aangegeven dat zij bij de Raad van State beroep kon instellen om de beslissing te laten vernietigen; dat zij voorts betoogt dat haar verzoekschrift een rechtsmiddel bevat "waarin zij aanvoert dat de verwerende partij artikel 11 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989, dat bepaalt dat het Gewest in bepaalde gevallen de terugvordering van de premie kan eisen, verkeerd heeft toegepast, met andere woorden dat ze haar bevoegdheid heeft overschreden"; dat zij bovendien twee nieuwe middelen opwerpt, het eerste ontleend aan de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en het tweede ontleend aan de schending van het beginsel van behoorlijk bestuur;

Overwegende dat de artikelen 6 en 11 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989 tot instelling, voor het Brusselse Gewest, van een eenmalige premie voor

oprichting of verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies als volgt luiden :

" Art. 6. De aanvrager moet 18 jaar oud zijn op de datum van de aanvraag en mag geen andere woning in volle eigendom of in volle vruchtgebruik hebben. Voor de toepassing van deze voorwaarde wordt er geen rekening gehouden met de vervreemding van het geheel of een gedeelte van de eigendom of van het vruchtgebruik tijdens de twee jaren die voormelde datum voorafgaan. De aanvrager moet er zich tevens toe verbinden de te verwerven woning volledig en effectief te bewonen en er, binnen de twee jaar vanaf de koopakte of van het einde van het bouwen zijn hoofdverblijf te vestigen en dit gedurende ten minste vijf jaar. Hij mag ze bovendien gedurende dezelfde termijn niet vervreemden noch ze geheel of gedeeltelijk in huur geven, behalve in geval van overmacht waarvan de beoordeling overgelaten wordt aan de Minister. Deze verbintenis vervalt van rechtswege bij het overlijden van de aanvrager of van zijn echtgenoot of de persoon waarmee hij echtelijk samenwoont.

(...)

Art. 11. § 1. Onverminderd de bepalingen van het Strafwetboek of de gerechtelijke vervolgingen in toepassing van het koninklijk besluit van 31 mei 1933, is de begunstigde van de krachtens dit besluit betaalde tussenkomst verplicht deze aan het Gewest terug te storten wanneer de tussenkomst werd genoten op grond van onjuiste of onvolledige gegevens of verklaringen.

§ 2. De aan het Gewest terug te betalen bedragen dienen gestort te worden aan het Fonds bestemd voor de aanmoediging van de verwerving van eigendommen en de gezondmaking van de woning, op de begroting van het Brusselse Gewest.

De invoering (lees : invordering) ervan wordt toevertrouwd aan de Administratie voor de belastingen over de toegevoegde waarde, der registratie en domeinen, die handelt overeenkomstig artikel 3 van de domaniale wet van 22 december 1949";

Overwegende dat de verwerende partij, door te schrijven dat de Staatssecretaris niet geoordeeld heeft dat de niet-nakoming die verzoekster ten laste wordt gelegd, door een geval van overmacht was gewettigd, de bestreden handeling kennelijk beschouwd heeft als een toepassing van de derde zin van het

voornoemde artikel 6, de enige bepaling in verband met die aangelegenheid die de minister de bevoegdheid verleent te oordelen of het om een geval van overmacht gaat; dat deze bepaling evenwel alleen betrekking heeft op het geval dat het eigendom vervreemd of verhuurd wordt, maar die niet van toepassing is op het geval dat het eigendom gedeeltelijk voor beroepsdoeleinden wordt benut en vanuit fiscaal oogpunt als zodanig wordt beschouwd, zodat de impliciete verwijzing naar artikel 6, derde zin, irrelevant is;

Overwegende dat artikel 11 van dat besluit alleen van toepassing is op het geval dat de aanvrager onjuiste gegevens heeft overgelegd of onjuiste verklaringen heeft afgelegd om de premie te kunnen krijgen, namelijk bij de samenstelling van het dossier dat de aanvrager bij de administratie heeft ingediend om voor de premie in aanmerking te kunnen komen; dat uit het dossier blijkt dat dit in casu niet het geval is;

Overwegende dat de bestreden handeling op geen van de twee voormelde bepalingen kan steunen; dat ze een toepassing is van de artikelen 55 en 57 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit die krachtens artikel 71, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten van toepassing zijn geworden op de verwerende partij; dat die artikelen aldus luiden :

" Artikel 55. Iedere toelage verleend door het Rijk of door een rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks door het Rijk gesubsidieerd wordt, daarin begrepen ieder door hen zonder interest verleend terugvorderbaar voorschot, moet aangewend worden voor de doeleinden, waarvoor zij verleend werd.

Iedere toelagetrekker is ertoe gehouden verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen, tenzij de wet hem daarvan vrijstelling verleent.

Behalve wanneer een wets- of verordening-
bepaling daarin voorziet, worden in iedere beslissing
houdende toekenning van een toelage nauwkeurig de aard
en de omvang van en de nadere regels omtrent de door
de toelagetrekker te verstrekken verantwoording
vermeld.

(...)

Artikel 57. Tot onmiddellijke terugbetaling
van de toelage is gehouden de toelagetrekker :

1° die de voorwaarden niet naleeft, waaron-
der de toelage verleend werd;

2° die de toelage niet aanwendt voor de
doeleinden waarvoor zij verleend werd;

3° die de in artikel 56 bedoelde controle
verhindert.

Blijft de toelagetrekker in gebreke de in
artikel 55 bedoelde verantwoording te verstrekken, dan
is hij gehouden tot terugbetaling ten belope van het
deel dat niet werd verantwoord.

De terugvordering kan overeenkomstig artikel
94 geschieden";

Overwegende dat de vordering tot gedeelte-
lijke terugbetaling waartegen het beroep gericht is, een
toepassing is van dat artikel 57, tweede lid; dat degene
die een premie gekregen heeft en in gebreke blijft de
vereiste verantwoording te verstrekken, volgens die
bepaling "gehouden is tot terugbetaling ten belope van
het deel dat niet werd verantwoord", wat inhoudt dat de
overheid over geen enkele beoordelingsbevoegdheid
beschikt, noch wat het principe van de terugbetaling,
noch wat het terug te betalen bedrag betreft; dat de
gelding van de rechten en plichten van degene die een
premie krijgt en niet aan de voorwaarden voor de
toekenning van die premie voldoet, uit de toepassing van
de wet en niet uit een ambtelijke beslissing
voortvloeit;

Overwegende dat daaruit volgt dat het beroep
tot nietigverklaring eigenlijk betrekking heeft op

subjectieve rechten; dat, aangezien het om rechten gaat die te maken hebben met een premie die de overheid met toepassing van bepalingen inzake het huisvestingsbeleid verleent om particulieren, in het algemeen belang, aan te sporen een woning te verwerven, het om subjectieve burgerschapsrechten gaat; dat aangezien geen enkele wet in een uitzondering op de bevoegdheid van de rechtbanken inzake subjectieve burgerschapsrechten voorziet, alleen de gewone rechtbanken bevoegd zijn om kennis te nemen van de handeling die met het beroep wordt bestreden; dat de Raad van State niet bevoegd is om kennis te nemen van het beroep, en dus ook niet van de middelen die tot staving van het beroep zijn opgeworpen;

Overwegende dat de verwerende partij zelf verzoekster in de bestreden handeling erop gewezen heeft dat zij een beroep tot nietigverklaring kon instellen bij de Raad van State; dat ze verzoekster aldus verkeerd heeft ingelicht omtrent het rechtscollege waarbij zij beroep kon instellen; dat de kosten ten laste van de verwerende partij moeten worden gelegd,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op achttien mei 1900 negenennegentig door :

de HH. HANOTIAU, kamervoorzitter,
LEROY, staatsraad,
Mevr. GEHLEN, staatsraad,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.